

สรุปผลการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงพาณิชย์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐
ในส่วนที่เกี่ยวกับกรมทรัพย์สินทางปัญญา

๑. แนวทางการตรวจราชการ ของผู้ตรวจราชการกระทรวงพาณิชย์

๑.๑ ตรวจติดตามหน่วยงานสังกัดกระทรวงพาณิชย์ในภูมิภาค ๗๖ จังหวัด เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายสำคัญของกระทรวง/รัฐบาล ได้แก่ (๑) งานนโยบายเร่งด่วน เช่น มาตรการดูแลค่าครองชีพ และงานส่งเสริม/คุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น (๒) แผนงานสำคัญที่ได้รับงบประมาณ (๓) การบริหารงบประมาณ (๔) การดำเนินงานตามนโยบาย One Roof (๕) การร้องเรียนผ่านศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด

๑.๒ หน่วยงานสังกัดกระทรวงพาณิชย์ในต่างประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ

๑.๓ ตรวจติดตามแผนงาน/โครงการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ ที่เป็นโครงการตามนโยบายสำคัญของรัฐบาล ภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

๑.๔ ตรวจราชการแบบบูรณาการ ภายใต้กรอบนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่กระทรวงพาณิชย์เกี่ยวข้อง เช่น การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง เป็นต้น

๑.๕ ตรวจติดตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายพิเศษ ที่ได้รับมอบหมายจากคณะอนุกรรมการกำกับติดตามแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ในพื้นที่ทั่วทุกภาคของประเทศ

๒. ผลการตรวจติดตามของสำนักงานพาณิชย์จังหวัด (สพจ.) ในประเด็นที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวข้อง ดังนี้

๑) การสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานรากในท้องถิ่น (Local Economy)

การส่งเสริมสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สพจ. ดำเนินการส่งเสริมสินค้าของจังหวัดให้มีการขึ้นทะเบียน GI โดยให้คำแนะนำ ปรีกษา และประสานกรมทรัพย์สินทางปัญญา ในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคให้กับผู้ประกอบการ/ กลุ่มเกษตรกรที่ยื่น GI และส่งเสริมให้มีการพัฒนาคุณภาพของสินค้าที่ผลิตในท้องถิ่น ให้สามารถสร้างรายได้ให้ชุมชนและท้องถิ่นอย่างยั่งยืน โดยสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีสินค้าที่ขึ้นทะเบียน GI แล้ว จำนวน ๘๐ รายการ ๕๕ จังหวัด และในหลายจังหวัดอยู่ระหว่างการจัดทำคำขอขึ้นทะเบียน GI

ข้อเสนอแนะของผู้ตรวจฯ : สพจ. ควรส่งเสริมและยกระดับให้สินค้าชุมชนท้องถิ่นเป็นสินค้า GI และผลักดันการจัดทำระบบควบคุมตรวจสอบคุณภาพสินค้า GI ตลอดจนให้ความรู้เกี่ยวกับการขอใช้ตราสัญลักษณ์ GI รวมทั้งกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินงานคุ้มครองและส่งเสริม GI

๒) การส่งเสริมและพัฒนาการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน

การดำเนินงานของ สพจ. ในจังหวัดที่มีเขตพื้นที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน จำนวน ๓๑ จังหวัด โดย สพจ. ได้จัดทำข้อมูลสถิติการค้าชายแดน รวมทั้ง แก้ไขปัญหาการค้าชายแดนต่างๆ เช่น การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น

๓) การดำเนินงานตามนโยบาย One Roof

ตามนโยบาย One Roof ทำให้เจ้าหน้าที่ สพจ. ปรับเปลี่ยนไปปฏิบัติงานที่ต่างจากภารกิจเดิม ซึ่งอาจยังไม่มีความรู้/ชำนาญ เช่น การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น สพจ. ขอให้กระทรวงจัดให้มีการอบรมหลักสูตร Online งานในการกิจกระทรวงฯ เพื่อให้ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ฯ เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการประชาชน

ข้อเสนอแนะของผู้ตรวจฯ : สพจ. ควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือจัดกิจกรรม KM ภายในสำนักงานในส่วนการจดทะเบียนหลักสูตร Online จะดำเนินการให้สภา บัณฑิตพระจันทร์บูรินญาณพิจารณาดำเนินการต่อไป

๓. การตรวจติดตามแผนงาน/โครงการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ ตามนโยบายรัฐบาลและยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

ในส่วนกรมทรัพย์สินทางปัญญา ผู้ตรวจราชการกระทรวงฯ (นางจันทิรา ยิมเรวัต วิวัฒน์รัตน์) ได้ตรวจติดตามโครงการพร้อมเสนอแนะการดำเนินโครงการ จำนวน ๑ โครงการ คือ โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม (เพื่อสนับสนุน new S curve และสนับสนุน Tech Start up) วงเงินรวม ๕๓.๑๒๙ ล้านบาท ประกอบด้วย ๖ โครงการย่อย ได้แก่

- ๑) โครงการสนับสนุนเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันการค้าและการสร้างนวัตกรรม (๑๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท)
- ๒) โครงการพัฒนาผู้ประกอบการด้านทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม (๑๑,๐๖๓,๒๐๐ บาท)
- ๓) โครงการบริหารจัดการองค์กรด้วยนวัตกรรม (๑๐,๐๖๖,๐๐๐ บาท)
- ๔) โครงการมหกรรมทรัพย์สินทางปัญญา (๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท)
- ๕) โครงการส่งเสริม ๑๐ อุตสาหกรรมอนาคตด้วยทรัพย์สินทางปัญญา (๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท)
- ๖) โครงการสร้างค่านิยมและปลูกจิตสำนึกด้านทรัพย์สินทางปัญญา (๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท)

สรุปข้อเสนอแนะของผู้ตรวจราชการฯ (นางจันทิรา ยิมเรวัต วิวัฒน์รัตน์) และการดำเนินการของกรมฯ ดังนี้

ข้อเสนอแนะของผู้ตรวจราชการ	การดำเนินการของกรม
<ul style="list-style-type: none"> - เนื่องจากตลาดนวัตกรรมพาณิชย์ยังมีของละเมิดลิขสิทธิ์จำหน่าย กระทบควรเป็นตัวอย่าง เริ่มจากเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องในกระทรวง โดยรณรงค์ไม่ซื้อไม่ขาย และไม่ใช้ของปลอม และสนับสนุนแบรนด์ของไทยทดแทนการซื้อของแพง รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึงความสำคัญจากนั้นถึงจะรณรงค์ไปยังหน่วยงานภายนอก - ควรใช้ดารานักแสดงที่เป็นเจ้าของสินค้าและเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ช่วยประชาสัมพันธ์รณรงค์สร้างจิตสำนึกไม่ใช้ของปลอม ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายและได้รับประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่าย - โครงการ IP Fair หากสามารถจัดร่วมกับ สค. ในงานระดับนานาชาติ จะเป็นการบูรณาการภายในกระทรวง เพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายจำนวนมากทั้งในประเทศและต่างประเทศ จะได้ทราบข้อมูลแลกเปลี่ยนองค์ความรู้พัฒนาต่อยอด และผู้ซื้อผู้สื่อข่าวต่างประเทศ จะได้รับทราบถึงการดำเนินการอย่างจริงจังในด้านทรัพย์สินทางปัญญา - กรมฯ ควรรณรงค์ให้ทุกส่วนราชการสังกัดกระทรวงพาณิชย์ ใช้ซอฟต์แวร์ หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ทำงานให้ถูกต้องตามกฎหมายโดยเจรจาต่อรองด้านราคาเพื่อลดต้นทุนและช่วยสนับสนุนธุรกิจดำเนินการได้ถูกต้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - กรมฯ จัดเจ้าหน้าที่สอดส่องตรวจตราผู้ค้าสินค้าในตลาดนัดกระทรวงฯ เป็นประจำ ยังพบเห็นการขายสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา เช่น เสื้อผ้า เครื่องประดับฯ และได้ประสาน สป. พณ. เป็นผู้รับผิดชอบดูแลผู้ค้าไม่ให้เกิดความเสียหายสินค้าละเมิดฯ - กรมฯ ไม่ขัดข้องที่จะบูรณาการการทำงานร่วมกับ สค. โดยควรมีการหารือเตรียมการจัดงานในภาพรวมเพื่อกำหนดรูปแบบให้สอดคล้องกับนโยบายกรม และกระทรวง - กรมฯ ได้เสนอเรื่องการสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐใช้ซอฟต์แวร์ ถูกกฎหมายในที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายทรัพย์สินทางปัญญาแห่งชาติ (คทป.) ครั้งที่๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ โดยมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ซึ่งที่ประชุมฯ ได้มอบกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (DE) ดำเนินการ โดยปัจจุบันกระทรวง DE ได้แต่งตั้งคณะทำงานลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ภาครัฐ ดำเนินการรวบรวมข้อมูลการใช้ซอฟต์แวร์ของหน่วยงานภาครัฐ
<ul style="list-style-type: none"> - ในโครงการสนับสนุนการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าและการสร้างนวัตกรรมด้วยข้อมูลสิทธิบัตร โครงการพัฒนาผู้ประกอบการด้านทรัพย์สินทางปัญญา และนวัตกรรม (IP IDE Center) และโครงการส่งเสริม ๑๐ อุตสาหกรรมอนาคตด้วยทรัพย์สินทางปัญญา มีกิจกรรมที่ซ้ำซ้อนและไม่แตกต่างกันควรจะรวมให้เป็นกิจกรรมเดียวกัน 	<ul style="list-style-type: none"> - กรมฯ ได้ปรับโครงการเกี่ยวกับส่งเสริมศักยภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้มีความสำคัญกับกลุ่มอุตสาหกรรม S-curve ตามนโยบาย THAILAND ๔.๐ ของรัฐบาล ซึ่งดำเนินกิจกรรมภายใต้ศูนย์พัฒนาผู้ประกอบการด้านทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม (IP IDE Center) เพื่อขับเคลื่อนการสร้างสรรคทรัพย์สินทางปัญญาให้ตรงตามความต้องการของตลาด

ข้อเสนอแนะของผู้ตรวจราชการ	การดำเนินการของกรม
แล้วเพิ่มกิจกรรมในส่วนที่ขาดโดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการและเกิดประโยชน์แก่ทางราชการ	ซึ่งเป็นการดำเนินการตามแผนงานบูรณาการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

๔. รายงานสรุปความเห็นของที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชนด้านเศรษฐกิจ (ภาคเอกชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรมทรัพย์สินทางปัญญา

๑) จังหวัดภูเก็ต : ด้านลิขสิทธิ์หมอนยางพารา สร้างจุดขายด้วย slogan เป็นจุดแข็งของการขายทัวร์จีน โดยคนจีนมีความเชื่อว่า คนมีคู่ซื้อแล้วจะอยู่กันอย่างยั่งยืน แต่สิ่งที่น่าเป็นห่วง คือ นักท่องเที่ยวได้รับของปลอม แต่เป็นสินค้าที่ผลิตโดยใช้ยางสังเคราะห์ ทำให้สินค้าไทยขาดความน่าเชื่อถือ

๒) จังหวัดชลบุรี : สับปะรด ศรีราชา พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของชลบุรี ซึ่งเป็นสินค้าที่ได้รับ GI แล้ว ตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ ควรมีการดำเนินการเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า ไม่ใช่ส่งเข้าโรงงานอย่างเดียว

๕. รายงานผลการตรวจราชการแบบบูรณาการ ประเด็นนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง

กระทรวงพาณิชย์มีโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการฯ จำนวน ๓ โครงการ คือ

๑) โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจภายในประเทศอย่างมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน : กรมการค้าภายใน : ๑๖ ล้านบาท

๒) โครงการตลาดชุมชนเพื่อธุรกิจท้องถิ่น : กรมการค้าภายใน : ๒๖.๑๒ ล้านบาท

๓) โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจภายในประเทศอย่างมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน : กรมพัฒนาธุรกิจการค้า : ๘๕.๓๖ ล้านบาท

โดยโครงการตลาดชุมชนเพื่อธุรกิจท้องถิ่น : ของกรมการค้าภายใน ผู้ตรวจราชการฯ มีข้อเสนอแนะฯ ให้ควรมีการดำเนินการสนับสนุนสินค้า GI ในชุมชนมาจัดจำหน่ายในตลาดต้องขมที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับกลุ่มผู้ผลิตสินค้า GI อย่างยั่งยืน